

[Bilgrav-Nielsen.]

det radikale venstre anbefale; at vi i udvalget drøfter problemet om et forsvarsudvalg. Vi er af den opfattelse, at det kunne være gavnligt, hvis vi i folketinget fik et politisk forsvarsudvalg, hvor problemerne løbende kunne drøftes. Jeg vil gerne høre ministerens mening om dette spørgsmål. Den omstændighed, at loven jo i høj grad er en bemyndigelseslov — som allerede nævnt af to ordførere — en bemyndigelseslov, der ikke fastsætter særlig klare bestemmelser, gør det ønskeligt, at ministeren gennem et fast udvalg kan tage partierne med på råd i forbindelse med alle forhold: personelproblemer, tjenestetidens længde, budgetter, rationaliseringsbestræbelser osv.

Herudover skal jeg udtrykke håbet om, at regeringens bestræbelser i retning af at skabe mulighed for, at de værnepligtige på sessionerne kan vælge mellem FN-tjeneste, u-landstjeneste og almindelig militærtjeneste, snart må give resultat, og at regeringens øvrige bestræbelser i retning af at skabe bedre forhold for det indkaldte mandskab snart må føre til lovforslag og resultater.

Må jeg sluttelig i ærbødighed for den tidligere socialdemokratiske forsvarsminister og tidligere socialdemokratiske forsvarspolitiske ordfører, hr. Victor Gram, citere, hvad han som ordfører for sit parti sagde ved den nugældende forsvarslovs første behandling i 1959. Jeg tror i øvrigt, at dette citat vil dække de synspunkter, den anden tidligere socialdemokratiske forsvarspolitiske ordfører, hr. Søgaard, har. Jeg citerer fra Folketingsstidende 1958-59, sp. 3642:

„Det ville have været særdeles ønskeligt, om forsvarsministeren kunne have fremlagt et forslag, hvortil der på forhånd på alle væsentlige områder var almindelig tilslutning fra de demokratiske politiske partier. Nu må denne forhandling føres i det høje ting og i det kommende folketingsudvalg. Jeg håber, at mulighederne for at samle et positivt resultat må vise sig gunstigere her end i det politiske forsvarsudvalg.“

Jeg kan helt erklære mig enig i den indstilling, der ligger bag denne tale af et ansvarligt medlem som ordfører for et dengang og forhåbentlig stadig ansvarligt parti, og det er nu socialdemokratiet, der har bevisbyrden for, om socialdemokratiet vil have

indflydelse på den kommende forsvarslovgivning.

Morten Lange: Forleden dag, da vi her i folketinget behandlede et forslag om fremtidsforskning, sagde jeg; at netop lovgivning for fremtiden var et af de mest oplagte emner for hele vor interesse; det var fremtiden, vi lovgav for; det var sjældent; vi lovgav for fortiden. Det forekommer mig, at det forslag, vi har liggende på bordet i dag, i høj grad bærer et fortidspræg. Det er måske ikke nogen tilfældighed, at det har fået nr. 64, så det kunne være ånden fra 64, og det var måske heller ingen tilfældighed, at venstres ordfører kom til at tale om forsvarsforliget af 1903. Der er en atmosfære af fortid over alle lovforslagets mange bestemmelser.

Naturligvis; ser vi mere realistisk på det, er det jo blot en ganske sædvanlig lovmæssig ajourføring af det forsvarsgrundlag, som ikke mindst den socialdemokratiske regering igennem en årrække har opbygget. Det er ganske klart, at der er ikke nogen væsentlige ændringer i det, og dette gør jo netop sit til at bidrage til det fortidsmæssige præg, som forslaget har. Der er jo helt grundlæggende problemer, som slet ikke bliver berørt; blandt de helt grundlæggende problemer for en dansk forsvarsordning må dog være det helt elementære spørgsmål: er det muligt at etablere et militært forsvar i Danmark? Det anses åbenbart for at være muligt; det anses åbenbart for at være muligt med ca. de samme styrkemål, som man fastslog for 9 år siden. Men vi savner ganske en principdiskussion med hensyn til, om et sådant forsvar har nogen som helst reel mening og mulighed i den tid, vi lever i. Jeg taler ikke om oprustningen i verden i al almindelighed; jeg taler om forholdene i Danmark og vore forsvarsmæssige muligheder. Det forekommer mig, at det må være helt grundlæggende, at vi, inden vi overhovedet går i gang med en forsvarsdebat, er klar over og får lagt frem for os, om der overhovedet findes muligheder for et militært forsvar af dette land. Mit parti mener ikke, at de findes, vi kan ikke se det, og vi har ikke hørt nogen lærde generaler, der med nogenlunde sikkerhed har kunnet forklare os, hvordan sådan noget skulle forestilles — og det må dog være den egentlige